सन्धत्स्व त्वं कौरवान् पाण्डुपुत्त्रैर्मातेऽन्तरं रिपवः प्रार्थयन्तु । सत्ये स्थितास्ते नरदेव सर्व्वे दुर्य्योधनं स्थापय त्वं नरेन्द्र ।

इति श्रीमहाभारते उद्योगपर्व्वणि प्रजागरपर्व्वणि विदुरहितवाक्ये पञ्चत्रिंशोऽध्यायः ॥ ३५ ॥

॥ विदुर उवाच ॥ सप्तदशेमान् राजेन्द्र मनुः स्वायम्भुवोऽब्रवीत् । वैचित्रवीर्य्य पुरुषानाकाशं मुष्टिभिर्घ्नतः ।

दानवेन्द्रस्य हि धनुरनाम्यं नमतोऽब्रवीत् । अथो मरीचिनः पादानग्राह्यान् गृह्णतस्तथा । १२३५

यश्चाशिष्यं शास्ति वै यश्च तुष्येद्यश्चातिवेलं भजते द्विषन्तं । स्त्रियश्च यो रक्षति भद्रमश्नुते यश्चायाच्यं याचते कत्थते च ।

यश्चाभिजातः प्रकरोत्यकार्य्यं यश्चाबलो बलिना नित्यवैरी । अश्रद्दधानाय च यो ब्रवीति यश्चाकाम्यं कामयते नरेन्द्र ।

बध्वाऽवहासं श्वशुरो मन्यते यो बध्वावसन्नभयो मानकामः । परक्षेत्रे निर्वपति यश्च वीजं स्त्रियञ्च यः परिवदतेऽतिवेलं ।

यश्चापि लब्ध्वा न स्मरामीतिवादी दत्त्वा च यः कत्थति याच्यमानः । यश्चासतः सत्त्वमुपानयीत एतान्नयन्ति निरय पाशहस्ताः ।

यस्मिन् यथा वर्त्तते यो मनुष्यस्तस्मिंस्तथा वर्त्तितव्यं स धर्मः । मायाचारो मायया वर्त्तितव्यः साध्वाचारः साधुना प्रत्यु पेयः । १२४०

जरा रूपं हरति हि धैर्य्यमाशा मृत्युः प्राणान् धर्मचर्य्यामसूया । कामो ह्रियं वृत्तमनार्य्यसेवा क्रोधः श्रियं सर्व्वमेवाभिमानः ।

॥ धृतराष्ट्र उवाच ॥ शतायुरुक्तः पुरुषः सर्व्ववेदेषु वै यदा । नाप्नोत्यथ च तत्सर्व्वमायुः केनेह हेतुना ।

॥ विदुर उवाच ॥ अतिमानोऽतिवादश्च तथाऽत्यागो नराधिप । क्रोधश्चात्मविधित्सा च मित्रद्रोहश्च तानि षट् ।

एत एवासयस्तीक्ष्णाः कृन्तन्त्यायूंषि देहिनां । एतानि मानवान् घ्नन्ति न मृत्युर्भद्रमस्तु ते ।

विश्वस्तस्यैति यो दारान् यश्चापि गुरुतल्पगः । वृषलीपतिर्द्विजो यश्च पानपश्चैव भारत । १२४५

आदेशकृद्वृत्तिहन्ता द्विजानां प्रेषकश्च यः । शरणागतहा चैव सर्व्वे ब्रह्महणः समाः । एतैः समेत्य कर्त्तव्यं प्रायश्चित्त मिति श्रुतिः ।

गृहीतवाक्यो नयविद्वदान्यः शेषान्नभोक्ता ह्यविहिंसकश्च । नानर्थकृत्याकुशलः कृतज्ञः सत्यो मृदुः स्वर्गमुपैति विद्वान् ।

सुलभाः पुरुषा राजन् सततं प्रियवादिनः । अप्रियस्य तु पथ्यस्य वक्ता श्रोता च दुर्लभः ।

यो हि धर्मं समाश्रित्य हित्वा भर्त्तुः प्रियाप्रिये । अप्रियाण्याह पथ्यानि तेन राजा सहायवान् ।

त्यजेत् कुलार्थे पुरुषं ग्रामस्यार्थे कुलं त्यजेत् । ग्रामं जनपदस्यार्थे आत्मार्थे पृथिवीं त्यजेत् । १२५०

आपदर्थे धनं रक्षेद्दारान् रक्षेद्धनैरपि । आत्मानं सततं रक्षेद्दारैरपि धनैरपि ।

द्यूतमेतत् पुराकल्पे दृष्टं वैरकरं नृणां । तस्माद्द्यूतं न सेवेत हास्यार्थमपि बुद्धिमान् ।

उक्तं मया द्यूतकालेऽपि राजन्नेह युक्तं वचनं प्रातिपेयं । तदौषधं पथ्यमिवातुरस्य न रोचते तव वैचित्रवीर्य्य ।

काकैरिमांश्चित्रवर्हान्मयूरान् पराजयेथाः पाण्डवान् धार्त्तराष्ट्रैः । हित्वा सिंहान् क्रोष्टुकान् गूहमानः प्राप्ते काले शोचिता त्वं नरेन्द्र ।

यस्तात न क्रुध्यति सर्व्वकालं भृत्यस्य भक्तस्य हितेरतस्य । तस्मिन्भृत्या भर्त्तरि विश्वसन्ति नचैनमापत्सु परित्यजन्ति । १२५५

न भृत्यानां वृत्तिसंरोधनेन राज्यं धनं संजिघृक्षेदपूर्व्वं । त्यजन्ति ह्येनं वञ्चिता वै विरुद्धा स्निग्धा ह्यमात्याः परिहीन भोगाः ।